

REGISTERBLAD

Område av riksintresse för Kulturmiljö i Kalmar län.

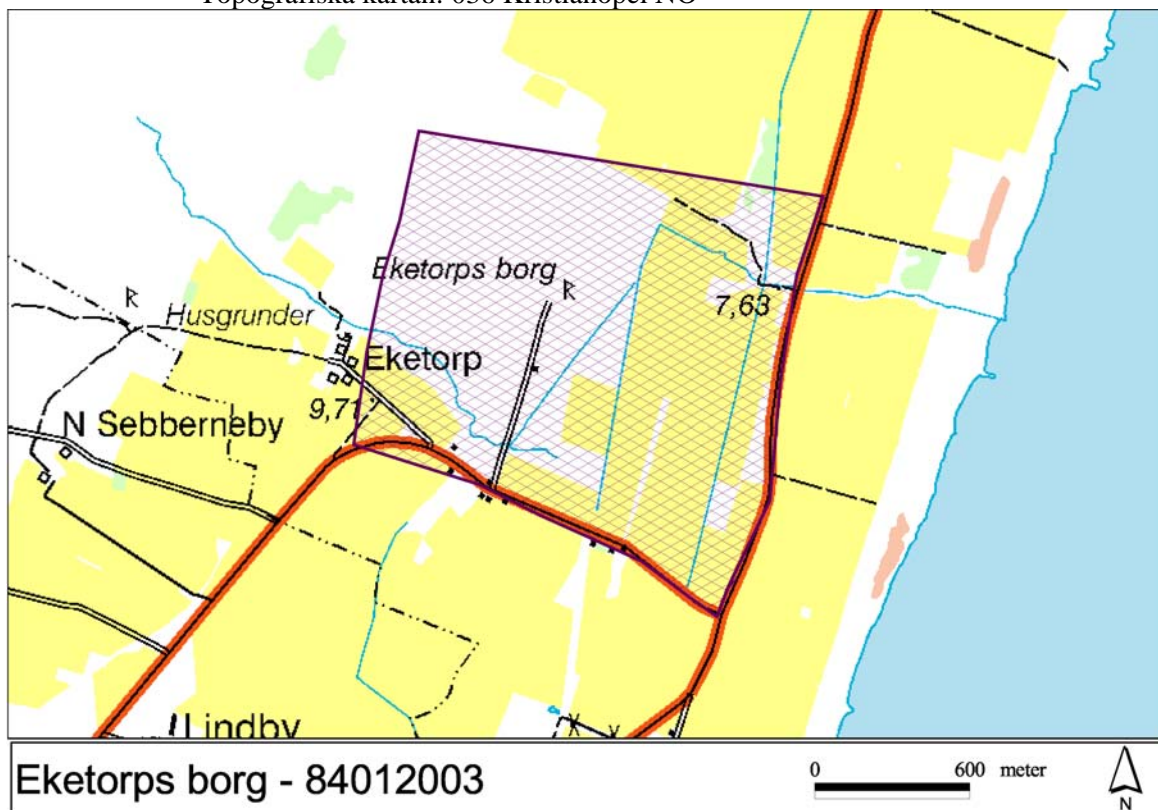
Områdesnamn: Eketorps borg

Områdeskod: 84012003

Kriterier: Fornlämningar

Kommun: Mörbylånga

Kartblad: Ekonomiska kartan: 036 88
Topografiska kartan: 036 Kristianopel NO

Övriga riksintressen enligt NRL som berör området: NRL 2:6; Naturvård N 78, samt NRL 3:1, 2 och 3.

Skydd

§ Lagen om kulturminnen m m. (SFS 1988:950)

§ Naturvårdslagen

Hot

- Ytterligare intrång i miljön får ej ske.
- Exploatering

Åtgärdsförslag

Områdesbeskrivning

Borgen ligger på alvaret, 1700 m från Östersjön. Man har kunnat urskilja tre bebyggelsefaser. Det äldsta stadiet, Eketorp I, 300-400 e Kr, var ganska kraftigt uttraderat av senare bebyggelsen. Borgen har en diameter av 57 m och innehöll 20 radiellt utlagda hus med gavlarna öppna mot ett centralt torg. När denna borg blivit för trång anlade man Eketorp II, 400-700 e Kr, som fick en diameter av 80 m. Borgen hade tre portar, nord- och sydport samt sjöport mot Ö. Husen är arrangerade i tre kvarter längs murens insida och med ett utbyggt mittkvarter. Fullbyggd innehöll borgen 53 hus, fördelade på tre kvarter längs borgmurens insida. Såväl boningshus som fähus har inrymts i borgen. På ruinerna av Eketorp II byggdes Eketorp III, 1000-1300 e Kr, upp. En yttre försvarsmur anlades utanför huvudmuren som samtidigt höjdes. På den yttre borggården mot söder lades eldfarlig verksamhet som t ex smedjor. Inne i själva borgen är planlösningen en annan. Syllstenar efter rader av liggtimmerlängor och bodar finns bevarade. Mellan husraderna fanns stenlagda gator och gränder som strålade samman mot ett centralt torg. Inom alla borgarna fanns en god brunn i östra delen. Källan var avgörande för lokaliseringen av borgen.

En rekonstruktion av borgen gjordes på grunderna av Eketorp II och anläggningen omfattar idag muren samt husgrunderna vilka uppförts till 3/4. Önskvärt med program för att lösa vissa frågor som här samman med turismen.

Sammanfattning

Motivering: Fornborgsmiljö med högt vetenskapligt och pedagogiskt värde.

Uttryck för riksintresset: Delvis rekonstruerad ringformig flatmarksborg i strategiskt läge vid Östersjön, ianspråktagen under tre olika perioder, 300-1200 e Kr. Sannolikt har den rika järnåldersbosättningen vid det närbelägna Sebbebymiljön (se nr 2) samt ett rikt stråk norr om borgen med såväl talrika gravar på Alvaret som delvis borttagna järnåldersbosättningar i åkermarken ett samband med någon av borgens olika funktioner. På strandvall i öster är stensättningen Vårdbötet på vilken sannolikt en vårdkase har varit uppförd.

Referenser:

- Hagberg, U.E., Ur Med arkeologen Sverige runt. Öland. Stockholm 1980.
- Eketorp. Fortification and Settlement on Öland/Sweden. The Monument. Stockholm 1976.
- Eketorp. Fortification and Settlement on Öland/Sweden. The Setting. Stockholm 1979.